

SORU 1

(Tolga TORMAN)

Basit Cümle (Tek Yüklemlî Cümle)

Tek yargı bildiren cümlelere basit cümle denir. Basit cümleler tek yargı bildirdiğinden tek yüklemden oluşur. Bu yüklem, çekimli bir fiil ya da ek fiil almış isim soylu bir sözcük veya söz grubu olabilir.

Birleşik Cümle

Tek bir yüklemi ve bu yükleme bağlı en az bir yan cümlecîği bulunan cümlelere birleşik cümle denir.

Sıralı Cümle (Birden Çok Yüklemlî Cümle)

Basit ya da birleşik yapıları birden fazla cümlelerin birbirine virgöl (,) veya noktalı virgülle (;) bağlanması sonucu oluşturulan cümlelere sıralı cümle denir. Sıralı cümlelerin en az iki yüklemi vardır.

Bağlı Cümle (Bağlacı Olan Cümle)

Aralarında anlam ilgisi bulunan basit veya birleşik cümlelerin bağlaçlarla birbirine bağlanmasıyla oluşan cümlelere bağlı cümle denir. Bağlı cümleler "ama, fakat, yalnız, ve, veya, ne...ne..., hem...hem..." gibi bağlaçlarla oluşturulur.

Bu tabloda cümlelerin yapı özellikleri verilmiştir.

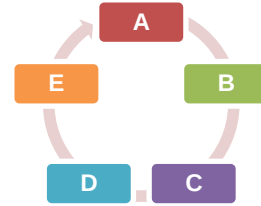
Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinin yapı özellikleri parantez içerisinde yanlış verilmiştir?

- A) Yol boyunca hiçbir şey konuşmadık. (Basit)
- B) Şiir, geceye bırakılan bir ateş böceği; gündüze salınan bir mimoza çiçeğidir. (Sıralı)
- C) Hayat, ona sıkı sıkıya sarılanlarıdır. (Birleşik)
- D) Gah çıkarım gökyüzüne seyredirim alemi gah inerim yeryüzüne seyredir alem beni. (Bağlı)

SORU 2

(Tolga TORMAN)

1. Hayatta birçok şeyin değeri ,onu paylaştığınız kişilerle ölçülür.
2. Gün yeni doğmuş, yayla halkı otlakların yolunu tutmuştu bile.
3. İnsan kardeşine bunu hiç yapar mı?
4. Dostlarımızla geçirilen ufak bir an bile bize günlerce yeter, diye konuşmasına başlamıştı.
5. Son kuşlar da tek tek göç yolunu tuttu.

Bir masa etrafında oturan öğrencilerle grup çalışması yapan Türkçe öğretmeni, bu öğrencilerden cümle türleri konusunda birer örnek istemiştir. Masada oturan öğrencilerle ilgili şunlar bilinmektedir:

- ✚ Asel ,biçimce olumlu olduğu halde anlamca olumsuz cümleye örnek veren kişidir ve yapıcı basit cümle örneği veren kişinin hemen sağında oturacaktır.
- ✚ C ile gösterilen yerde oturan Ayliz, sıralı cümle örneği vermiştir.
- ✚ Tolga'nın kurduğu örnek cümle tek yüklemlidir ve içerisinde başka bir yargı geçmemektedir.
- ✚ Asel'le ok yönünde arasında farklı iki kişi oturan Songül, iç içe birleşik cümle örneği vermiştir.
- ✚ Tuğra'nın kurduğu örnek cümle yapıcı eylemsili bir cümledir.
- ✚ Tuğra'nın solunda oturan kişi, iç içe birleşik cümle örneği vermiştir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki verilenlerden hangisi kesinlikle yanlıştır?

- A) B harfiyle belirtilen yerde oturan Asel, 3 numaralı cümleyi kurmuştur.
- B) Songül'ün hemen sağında oturan Tuğra, 1 numaralı cümleyi kurmuştur.
- C) Ayliz, 2 numaralı cümleyi kurmuştur.
- D) E harfiyle belirtilen yerde oturan Tolga, 4 numaralı cümleyi kurmuştur.

Yüklemi çekimli bir fiilden oluşan cümlelere fiil (eylem) cümlesi denir. Fiil cümlelerini “-mak, -mek” mastar ekini kullanarak belirleyebiliriz. Bildiğiniz gibi bu ek sadece fiillere gelmektedir. O hâlde bir sözcüğe “-mak, -mek” getirebiliyorsak o sözcük fiildir.

Yüklemi ek eylemle çekimlenmiş bir isimden oluşan cümlelere isim (ad) cümlesi denir. İsim cümleleri sadece isimlerden oluşmaz. İsim soylu sözcüklerden yani cümlede zamir, edat gibi görevlerde kullanılan sözcüklerden de isim cümlesini oluşturulabilir.

Bu bilgilerden yola çıkılarak aşağıdaki cümlelerin hangisinin yüklemine türü yanlış işaretlenmiştir?

Cümleler	İsim Cümlesi	Fiil Cümlesi
A) Bu, tiyatroğunun seyircisinden son isteği idi.	X	
B) İçimi rahatlatan bir durumda insanların bu konuda bana güvenmesiydi.		X
C) Sergi salonu deyince içini bir korku kaplamamalıydı.		X
D) Bunlar, içimden gelen en güzel duygularımdı.	X	

SORU 4

(Ahmet Fatih Erdem)

Aşağıdakilerden hangisi olumsuz isim cümlesidir?

- A) Senin söylediğinde olmuyor değil.
- B) Son günlerde derslerini hiç düşünmüyordu.
- C) Kaleme ne zaman ihtiyaç duysam yok.
- D) Yapılacak bir şey olmadığını biliyordu.

SORU 5

(Kubilay ORAL)

Aşağıdaki cümlelerden hangisi bağlı cümledir?

- A) Ali ile Ahmet bugün okula gelmemiş.
- B) O ve Lütfi hafta sonu Ankara'ya uğrayacaklar.
- C) Ali buraya uğradı da öyle yola çıktı.
- D) Beni yalnız o anladı,

SORU 6

(Ahmet Fatih Erdem)

Yukarıdaki kartal aşağıdaki balıklardan birini yiyecektir. En sevdiği yiyecek kurallı isim cümlelerinden oluşur.

Buna göre kartal hangi yemi yemelidir?

- A) Hiç ayrılmadık seninle.
- B) Zor zamanlarımız olmadı değil.
- C) Şerefli şampiyonluklar var maziinde.
- D) Söylüyorum gururlanarak adını.